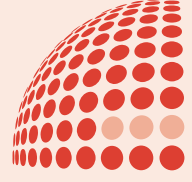

SETA KİM KİMDİR?

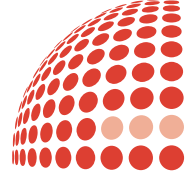
SETA | Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı | www.setav.org | Mayıs 2011

SURİYE'DE KİM KİMDİR? REJİM VE MUHALEFET

UFUK ULUTAŞ, SELİN M. BÖLME, HAKAN ÇOPUR

SETA KİM KİMDİR?

Sayı: 1 | Mayıs 2011

SURİYE'DE KİM KİMDİR? REJİM VE MUHALEFET

UFUK ULUTAŞ, SELİN M. BÖLME,
HAKAN ÇOPUR

SETA | SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI

Reşit Galip Cd. Hereke Sokak No: 10
GOP Çankaya 06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312.405 61 51 | Faks : +90 312.405 69 03
www.setav.org | info@setav.org

SETA | Washington D.C. Office

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite 1106
Washington, D.C., 20036
Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099
www.setadc.org | info@setadc.org

İÇİNDEKİLER

REJİM

- MAHİR ESAD | 10
ASİF ŞEVKET | 12
RAMİ MAHLUF | 14
ALİ MEMLÜK | 16
MUHAMMED NASİF HAYİRBEK | 17
ABDÜLFETTAH KUDSİYYE | 18
HİŞAM İHTİYAR | 19
ALİ HABİB MAHMUD | 20
FARUK EL-ŞARA | 21
BEHÇET SÜLEYMAN | 22
MUSTAFA ABDÜLKADİR TALAS | 24
VELİD MUALLEM | 26

MUHALEFET

- RİFAT ESAD | 30
ABDÜLHALİM HADDAM | 31
MUHAMMED RİYAD ŞUKFA | 33
ALİ BEYANUNİ | 34
HEYSEM EL-MENNA | 36
RİAD SEYF | 37
HEYSEM EL-MALİH | 38
FİDA HORANİ | 39
MİŞEL KİLO | 40
RİYAD EL-TURK | 42
FERİD GADRİ | 43

TAKDİM

Tunus'ta başlayıp Mısır'a sıçrayan ve bütün Ortadoğu'yu saran isyan dalgasının son durağı Suriye oldu. Her ne kadar bu ülkelerin halkları baskıcı, adaletsiz rejimleri altında yıllardır ezilmek gibi ortak bir kaderi paylaşıyor olsalar da her ülke kendi iç dinamiklerini taşıyor. Bu nedenle isyanın sıçradığı her yeni ülkede gelişmelere ve izleyen günlerdeki sürece ilişkin sağlıklı öngörülerde bulunabilmek için öncelikle o ülkenin tarihinden kültürüne, ekonomik ilişkilerinden uluslararası ilişkilerdeki yerine kapsamlı bir okuma yapmak gerekiyor. Bu bilgilere ulaşmak nispeten kolayken, asıl sorun güncel iç dengelerin takip edilmesinde yaşanıyor. Bunun öncelikli nedenlerinden biri bu bilgileri içeren yazı ve makalelerin Türkçe bir yana İngilizce'de bile oldukça kısıtlı olması, Arapça analizlerin çevirisinin ise çok az yapılması. Bir diğer nedeni ise olayların hızla patlak vermesinin bir neticesi olarak bütünlüklü bir şekilde siyasi dengeleri doğrudan analiz eden güncel yazı ve raporların kaleme alınmamış olması.

Bu durum her şeyden önce, isyanların takip edilmeye çalışıldığı ülkelerde düne kadar yabancı olunan pek çok ismin gündemimize girmesine yol açarken, medya aracılığı ile gelen bu bilgilerde sıklıkla çelişen ifadeler yer alabilmekte, kimi zaman ise önemli siyasi figürler göz ardı edilebilmekte. Bütün bu karışıklığın bir nebze önüne geçebilmek adına hem rejim yanlısı hem de muhalif önemli figürlerin geçmişlerini, konumlarını, güçlerini, etnik/dini kökenlerini içeren bilgilerin derli toplu olarak verilmesinin yararlı olacağı kanaatindeyiz. Ancak daha önemli ülke içi dengeleri takip edebilmek ve sağlıklı gelecek öngörülerinde bulunabilmek açısından da böyle bir çalışma derinlikli analizlere katkı sağlayacaktır.

Bu amaçla hazırladığımız “Kim Kimdir” serisinin ilk ayağını Suriye oluşturuyor. Bu çalışmada rejim yanlısı ve muhalif tüm önemli isimler hakkında temel bilgilerin verilmesine dikkat edilmiştir. Bununla birlikte özellikle istihbarat kökenliler başta olmak üzere bazı isimler hakkında Arapça ve İngilizce erişilebilir kaynakların taranmasına rağmen bilgi bulmakta yaşanan sıkıntı belli sınırlamalar getirmiştir. Söz konusu sınırlamalara karşın elinizdeki çalışma Suriye siyasi hayatındaki tüm önemli figürler, konumları ve ilişkileri hakkında bilgi edinebileceğiniz temel bir rehber niteliğindedir.

REJİM

SURIYE REJİMİNİN GÜÇ DENGELERİ

Başar Esad
Devlet Başkanı

Mahir Esad
Başkanlık Muhafızları
Komutanı

Asif Şevket
Genelkurmay Başkanı
Yardımcısı

Rami Mahluf
Beşar Esad'ın Kuzeni &
İşadamı

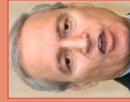
Ali Memlük
Umumi İstihbarat
Direktörü

Abdulfettah Kudsiye
Askeri İstihbarat Şefi

Muhammed Nasif
Güvenlik İşlerinden So-
rumlu Başkan Yard. Vek.

Faruk el-Şara
Başkan Yardımcısı

Ali Habib Mahmud
Savunma Bakanı

Hişam İntiyar
Baas Partisi Millî
Güvenlik Bürosu Şefi

Cemil Hasan
Hava Kuvvetleri
İstihbarat Şefi

Zülhimme Şaliş

MAHİR ESAD

Başkanlık Muhafızları Komutanı, 43

Hafız Esad'ın en küçük çocuğu olan Mahir 1968 yılında Şam'da doğdu. Makine mühendisliği okumasına rağmen en büyük ağabeyi Basil gibi askeri kariyerde ilerlemeyi seçti. Basil'in emri altında da teğmen rütbesiyle görev yapan Mahir, özellikle fevriliği ve gaddarlığıyla Basil'e benzetilir.¹ Mahir, Der ez-Zor'un bilinen Sünni ailelerinden birisine mensup olan Manal Cadaan ile evlidir. Beşar Esad gibi Sünni bir eş tercih ettiğinin de altı çizilmelidir. Beşar Esad'a en yakın isimlerden birisi olan Mahir Esad, başkanlık sarayını ve Şam'ı iç ve dış tehditlerden korumakla vazifeli olan elit Başkanlık Muhafızlarının² ve Suriye ordusunun prestijli 4. mekanize tümenin komutanıdır.³ 1994 yılında Basil Esad'ın trafik kazasında ölümüyle birlikte kısa süreliğine de olsa ismi başkanlık için gündeme gelmiş ama hem genç olması hem de dengesiz kişiliği sebebiyle Beşar tercih edilmişti.⁴ Beşar Esad'ın başkanlığa gelmesinin akabinde Baas Partisi'nin merkez yürütme komitesinin üyesi oldu ve yine Beşar döneminde general rütbesine yükseltildi. Uzun askeri kariyeri sebebiyle ordu içerisindeki etkin nüfuzu ile ön plana çıkmakta.

Beşar Esad'ın göreve gelmesinden sonra Şam Baharı diye tabir edilen ülkedeki nispi özgürlük döneminin sona ermesinde ve akabinde yaşanan baskı döneminde etkili olan Mahir, 2003 yılında İsrail ile barış görüşmelerini devam ettirmek amacıyla İsraili yetki-

1. *Al-Watan al-Arabi*, 22 Temmuz 2001

2. Robert G. Rabil, *Syria, the United States, and the War on Terror in the Middle East* (London: Praeger, 2006) s.192, *BBC*, 29 Nisan 2011

3. *Al-Jazeera*, 30 Nisan 2011

4. Eyal Zisser, *Commanding Syria: Bashar al-Assad and the First Years in Power* (London, New York: I.B. Tauris, 2007) s.21

lilerle Amman'da görüştüğü iddialarıyla gündeme geldi.⁵ Eski Lübnan Başbakanı Refik Hariri suikastını inceleyen Birleşmiş Milletler komisyonunun hazırladığı Mehlis raporunun basına sızan ilk versiyonunda eniştesi Asif Şevket ile birlikte suikastın sorumlusu olarak gösterildi.

Mahir Esad ile Asif Şevket arasında Asif'in Büşra Esad ile evlenmesiyle artan bir husumetten söz etmek mümkündür. Özellikle rol model olarak aldığı ağabeyi Basil'in evliliğe karşı çıkması⁶ ve ardından yaşanan aile içi güç çatışmaları Asif-Mahir ikilisinin arasında tansiyonun yüksek olmasına sebep oldu. Rifat Esad ile ilgili bir tartışma sonucunda Mahir'in Asif'i karnından vurduğu⁷ ve Beşar'ın Asif'i yakın halkasına almasını ve istihbarat şefliği ve genelkurmay başkan yardımcılığı görevi vermesini şiddetle eleştirdiği iddia edildi. Yine de Mahir, göreve geldiğinden beri Beşar'a sadakatiyle bilindi ve hatta Beşar'ın ordu içerisindeki nüfuzunu artırma konusunda büyük katkılarda bulundu.

Deraa'da başlayan gösterilerin bastırılması çabalarında kilit konumda bulunan Mahir, Golan Tepeleri sınırında bulunan 4. tümeni gösterilerin yaşandığı şehirlere sevketti. Düzenli orduya ek olarak Mahir'in Lazkiye, Tartus, Cable ve Banyas gibi şehirlere Şebbiha adı verilen ve Nusayri gençlerden oluşan çeteleri göstericilerin üzerine sürdüğü, hatta bazı şehirlere Şebbiha'nın güvenlik güçleriyle de çatıştığı özellikle Suriye muhalefeti tarafından dile getirilmekte.⁸ Gösterilere müdahaledeki etkin rolü Mahir'i hem göstericilerin hem de uluslararası camianın hedefi haline getirdi. Göstericiler rejim karşıtı sloganlarında Mahir'e özel bir yer verirken, başta ABD olmak üzere bir takım ülkeler Mahir'in de içinde olduğu bazı üst düzey Suriyeli yetkililere yönelik yaptırım kararı aldılar.⁹

5. *Ma'ariv*, 13 Mayıs 2003

6. Flynt Leverett, *Inheriting Syria: Bashar's Trial by Fire* (Washington, D.C., Brookings Institution, 2005) s. 248

7. *Al-Watan*, 1 Aralık 2000

8. *Es-Sevra es-Suriya*, 26 Mart 2011 <http://syrianrevolution.org/?p=961>

9. *Al-Arabiya*, 25 Mayıs 2011

ASIF ŞEVKET

Genelkurmay Başkan Yardımcısı, 61

Hafız Esad'ın kızı Büşra ile evli olan Asif Şevket 1950 yılında Tartus'ta doğdu. Orta sınıf bir Nusayri aileden gelen Şevket, Şam Üniversitesi'nde hukuk okuduktan sonra 1970'lerin sonunda Suriye ordusuna katıldı. Büşra Esad ile evlenene kadar sıradan bir ordu kariyeri olan Şevket'in evlilikten sonra ordu içerisindeki yükselişi hızlandı. Büşra ile nerede ve nasıl tanıştığı bilinmiyor; fakat başta Basil ve Mahir Esad olmak üzere Esad ailesinin bazı üyelerinin evliliğe karşı çıktığı, hatta Mahir'in Büşra ve Asif'i ayırmak için bilfiil çalıştığı bilinmekte.¹⁰ Basil'in 2004'te ölmesinden 1 sene sonra Hafız Esad'ın izniyle Büşra ile evlendi; fakat özellikle Mahir ile ilişkisi uzun yıllar gerginliğini korudu.

Mahir ile ilişkileri sorunlu olsa da Beşar ile ilişkilerini güçlü tutmaya çalışan Asif Şevket, Beşar'ın başkanlığa gelmesiyle birlikte rejimin kilit şahsiyetlerinden birisi haline geldi ve Büşra-Asif çifti ülkede önemli bir güç yapılanmasını temsil etti. Mahir'in itirazlarına rağmen Beşar, Asif'i askeri istihbaratın başkan yardımcılığına daha sonra ise başına geçirdi. Bu süreçte Beşar, eski şef Ali Duba'yı tasfiye edip, askeri istihbaratın başına Şevket ile daha koordineli bir şekilde çalışabilecek General Hasan Halil'i geçirdi. Yine aynı şekilde Şevket'in Beşar'ın adına ordu içerisindeki atamalarına karşı çıkan Genelkurmay Başkanı Ali Aslan emekliye ayrıldı ve Şevket'in Beşar'ın ordu içerisindeki nüfuzunu artıracak müdahalelerine de yol açılmış oldu. Hariri suikasti ve Hizbullah liderlerinden İmad Mugniye'nin 2008 yılında Şam'da uğradığı bombalı saldırı ile ölmesi sonrasında 2009 yılında Asif Şevket genelkurmay başkan yardımcılığına terfi ettirildi.

Aslında 2008 yılında çıkan Şevket'in Beşar'a darbe planının yaptığı haberleri Şevket'in

10. Flynt Leverett, *Inheriting Syria: Bashar's Trial by Fire*, s.248; *As-Sharq al-Awsat*, 2 Aralık 2005

gözden düşmesine sebep olmuştu.¹¹ Bu sebepten Şevket'in Genelkurmay başkanlığına terfi ettirilmesi, terfinin Şevket'i istihbarat mekanizmasından koparma amacıyla yapıldığı iddialarını gündeme getirdi. Zira darbe girişimi ile birlikte, İsrail'in nükleer reaktör inşa edildiği iddiasıyla Suriye topraklarına gerçekleştirdiği saldırı ve Mugniye'nin Şam'ın merkezinde öldürülmesi istihbaratın zafiyetini ortaya koydu. Bu olaydan sonra Şevket'in ev hapsinde tutulduğu¹² ve Büşra'nın Fransa'ya sığındığı¹³ haberleri Arap basınında sıkça işlendi.

Asif Şevket, Mehlis raporunda Mahir Esad ile birlikte Hariri suikastını organize etmekle suçlanan yetkililer arasında yer aldı.¹⁴ Suriye'nin Lübnan'daki varlığında kilit görev ifa eden Şevket, ABD ile Suriye arasındaki "Terörle Savaş" çerçevesindeki kısa süreli bir istihbarat paylaşımı döneminde Amerikan istihbaratı ile yakın ilişkiler kurdu.

Asif Şevket Suriye'de gösterilerin başlamasından itibaren medyada görünmemekte ve sessizliğini korumakta. Mahir ile aralarındaki gerginlik- her ne kadar aralarının düzeldiği iddiaları varsa da-, darbe iddiaları, 2008'deki ev hapsi ve Büşra ile Beşar'ın karısı Esmâ arasındaki anlaşmazlıklar¹⁵ Şevket'in Beşar rejiminin zayıflaması durumunda Abdulhâlim Haddam gibi muhalifler safına geçmesi ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

11. *Die Welt*, 7 Haziran 2008; *Le Monde*, 22 Nisan 2011

12. *Al-Müstakbel*, 6 Nisan 2008

13. *As-Sharq al-Awsat*, 10 Nisan 2008

14. *An-Nahar*, 22 Kasım 2006

15. *Le Monde*, 22 Nisan 2011

RAMİ MAHLUF

Beşar Esad'ın Kuzeni & İşadamı, 42

1969 doğumlu Rami Mahluf, Beşar Esad'ın anne tarafından birinci dereceden kuzeni ve Suriye'nin en güçlü iş adamıdır. Sahibi olduğu Ramak Holding bünyesinde ülkenin ana GSM operatörü SyriaTel'e, bir bankaya, inşaat ve havayolu şirketine, serbest ticaret alanlarına, duty free mağazalarına sahip olan Mahluf, lüks araba ve tütün ithalatının yanı sıra Suriye'nin en büyük özel şirketi olan Şam Holding başkan yardımcılığını yürütmektedir ve iki özel televizyon kanalı vardır.¹⁶ Ayrıca Al Mashrek Global Invest Ltd aracılığı ile İngiliz petrol şirketi Gulfsand Petroleum'un %6'sına sahiptir.¹⁷ Mahluf'un zenginliğinin kökeninde iki Nusayri aile arasında kan bağının ötesine geçen ilişkiler ağı yatmaktadır. Rifat ve Hafız Esad arasındaki rekabet sırasında Hafız Esad'dan yana alan tavır alan Mahluf ailesi karşılığında zenginlik ve güçlü bir pozisyon elde etmiştir.¹⁸ Ayrıca Mahluf ailesinin zenginleşmesinde, Hafız Esad'ın Mahluf ailesi aracılığı ile Şam'ın güçlü Sünni işadamları ile Nusayri azınlık arasında ittifak kuma amacı yatmaktadır.¹⁹

Aynı zamanda Mahluf ailesinin ülkede kurduğu iktisadi imparatorluk, Esad ailesinin Suriye'deki hâkimiyetinin de boyutlarını yansıtmaktadır. Beşar'ın 1970 yılında iktidarı ele geçiren komutan babası Hafız Esad, başkent Şam'da kendisi gibi Nusayri bir azınlık ve Sünni işadamlarıyla bir ittifak inşa etti ve eşinin ailesine, yani Mahluf ailesine birçok ayrıcalık sağladı. Önce baba Mahluf Şam istihbaratının başına geçti.

Yolsuzluktan adam kayırmaya kadar hakkında pek çok suçun merkezindeki isim haline

16. BBC, 3 Mart 2005, BBC, 29 Nisan 2011.

17. Zina Moukheiber, "Target of Deadly Protests In Syria Has US Investments," Forbes, 22 Mart 2011

18. Le Monde, 22 Nisan 2011.

19. Yeni Şafak, 2 Mayıs 2011.

gelen Mahluf'un onayı olmadan yabancı bir şirketin Suriye'de iş yapmasının imkânsız hale gelmesi kendisini ülkenin en zengin ve güçlü figürü haline getirmiştir. Yabancı şirketlerden aldığı %10'luk rüşvet nedeniyle "Bay yüzde on" diye anılan Mahluf,²⁰ ABD şirketlerinin Suriye pazarına girmesi önündeki en büyük engel haline gelince 2008 yılında ABD Maliye Bakanlığı tarafından Amerikalı şirketler veya şahıslarla iş yapması yasaklandı. Yapılan açıklamada Mahluf, Suriye yargı sistemini manipüle etmekle, Suriye istihbarat teşkilatını rakiplerini sindirmek için kullanmakla, bu yollarla yabancı şirketleri temsil için gerekli olan lisansları ele geçirmekle suçlanmış ve Mahluf'un ABD'de bulunan mal varlıkları dondurulmuştur.²¹

Mahluf, Suriye'de protestoların başladığı günden itibaren öfkenin yönlendirildiği hedeflerin başında gelmektedir. Dera'daki protestolar sırasında ilk olarak saldırılan yerlerden biri "Hırsız Mahluf" sloganları arasında SyriaTel'in bölgedeki şubesidir.²² Muhalefetin web sitesi Mahluf'u Suriye'de ve dışarıda düzenlenen hükümet yanlısı gösterilerde katılımcılara bayrak, yemek ve para sağlayarak destek olduğunu ileri sürmektedir. Reform çabaları kapsamında Esad'ın yabancı yatırımları yer açacak şekilde Syriatel'in de bağlı olduğu holdingdeki şirketlerin bir kısmını bırakması için Mahluf'a baskı yapmayı planladığı ileri sürülmektedir.²³

20. The New York Times, 30 Nisan 2011.

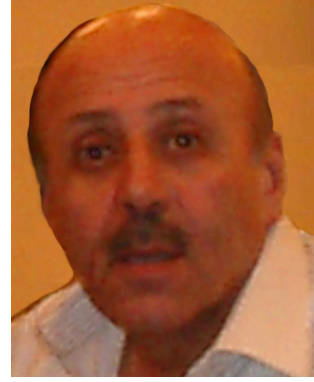
21. "Rami Makhluf Designated for Benefiting from Syrian Corruption," The U.S. Department of the Treasury, 21 Şubat 2008 <http://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/hp834.aspx>

22. "The New York Times, 30 Nisan 2011.

23. BBC, 29 Nisan 2011.

ALİ MEMLÜK

Umumi İstihbarat Direktörü, 66

Suriye istihbaratının en önde gelen isimlerinden birisi olan Ali Memlük Umumi İstihbarat Direktörlüğü yapmaktadır. Aslen İskenderunlu, Sünni bir aileden gelen Ali Memlük, 1945 yılında Şam'da doğmuştur. İstihbaratın değişik kademelerinde 1970'lerden beri çalışan Memlük, Gazi Kenan'ın emri altında Lübnan'da askeri istihbaratta ve Hava Kuvvetleri istihbaratında çalıştıktan sonra 2005 yılında şu anki görevine getirilmiştir.

Memlük hem Suriye'deki değişik istihbarat yapılanmaları hem de özellikle Arap dünyasındaki istihbarat örgütleri ile iyi ilişkiler sürdürmesi ile ülkedeki istihbarat sisteminin köşe taşlarından birisi haline gelmiştir. Aynı zamanda Suudi Arabistan ve ABD ile yapılan görüşmeleri yürütmüştür. Wikileaks'in yayınladığı 2007 yılında yapılan bir görüşmeye ait notlarda da belirtildiği gibi Ali Memlük ve direktörü olduğu istihbarat örgütü, Suriye içindeki az sayıdaki sivil toplum kuruluşunun ve muhalefetin bastırılmasında ve kontrol altında tutulmasında kilit konumda bulunmaktadır.

Deraa'da başlayan ve ülkeye yayılan gösterilerin şiddet yolu ile bastırılmasında da etkin rol oynayan Memlük, ABD'nin ekonomik yaptırımlar kararına tabi tutulan Suriyeli yetkililer arasında yer aldı.²⁴

24. An-Nahar, 29 Nisan 2011

MUHAMMED NASIF HAYIRBEK

Güvenlik İşlerinden Sorumlu Başkan
Yardımcısı Vekili

Hafız Esad döneminden beri Suriye'deki güvenlik işlerinin önde gelen yetkililerinden birisi olan Muhammed Nasif, Esad ailesinin de mensubu olduğu Kelebiye kabilesinden bir Nusayri aileden gelmektedir. Hafız Esad'ın yakın çevresinden Beşar Esad zamanında da etkisini sürdüren sayılı isimlerden birisi olan Muhammed Nasif, baba Esad döneminde danışmanlık ve Umumi Güvenlik İşleri Direktörlüğü'nde direktör vekilliği yapmıştır. 2006 yılında Güvenlik İşlerinden Sorumlu Başkan Yardımcısı Vekilliği'ne atanan Muhammed Nasif, 2007'de ABD tarafından uluslararası terörizm, kitle imha silahları ve Irak'taki rolü sebebiyle yaptırımlara tabi tutulmuştur. Muhammed Nasif'in oğlu Nasif da Suriye'nin önde gelen istihbaratçılarından birisidir. Ayrıca, Suriye'nin İran ile ilişkilerinde kilit isimdir.

ABDULFETTAH KUDSİYYE

Askeri İstihbarat Şefi

Suriye'nin en önde gelen istihbarat örgütü olan askeri istihbaratın şefliği görevini sürdüren Abdul Fettah Kudsıyye, daha önce hava kuvvetleri istihbaratının şefliği görevini yapıyordu. Askeri istihbarat çatısı altında sadece askeri meselelerle değil ülke içi emniyet ile de ilgilenmekte. Askeri İstihbarat Şefi Kudsıyye, Suriye'nin ilişkide olduğu ülke dışı örgütlere askeri ve lojistik destek sağlamakla birlikte ülke içinde de emniyet meselelerinde en önde gelen isimdir. Beşar Esad'ın özel kalem müdürlüğünü de yapan Kudsıyye, Asif Şevket'in hariç tutulduğu İmad Mugniye suikastini soruşturmakla görevli komitenin de başkanlığını yaptı. Diğer birçok istihbarat şefi gibi Nusayri olan Kudsıyye, ABD'nin yaptırım uyguladığı Suriyeli yetkililer arasında yer almakta.

HİŞAM İHTİYAR

Baas Partisi Milli Güvenlik Bürosu Şefi, 70

Suriye'deki istihbarat örgütlerinin çalışmalarını koordine etmekle görevli Baas Partisi'nin Milli Güvenlik Bürosunun (MGB) şefi olan Hişam İhtiyar, daha önce Beşar Esad'ın özel danışmanlığı ve askeri istihbaratta birim şefliği görevlerinde bulundu. 2001-2005 yılları arasında Umumi İstihbarat Direktörlüğü'nün şefi olarak çalıştı. MGB'nin şefi olarak İhtiyar, Beşar Esad'a güvenlik ile alakalı ve siyasi konularda danışmanlık yapmaktadır. ABD tarafından terör örgütlerine verdiği destek sebebiyle yaptırımlara tabi tutulmuştur. Güvenlik bürokrasisinin ekserisi gibi Nusayri olan İhtiyar, rejimin Müslüman Kardeşler ile mücadelesinde ön plana çıkmış ve bu konudaki uzmanlığıyla bilinmektedir.

ALİ HABİB MAHMUD

Savunma Bakanı, 72

Suriye siyasetinde adı fazla duyulmasa da Başkan Esad'a en yakın isimlerden birisi olan Ali Habib, 1939'da Asıf Şevket'in de doğum yeri olan Tartus'ta doğdu. Esad ailesi gibi Nusayri olan Ali Habib askeri kariyeri boyunca Özel Kuvvetler Komutanlığı, Genelkurmay Başkan yardımcılığı ve Genelkurmay başkanlığı görevlerinde bulundu. 1973 Savaşı'nda ve İsrail'in 1982 Lübnan işgalinde İsrail'e karşı savaşa katıldı. 3 Haziran 2009 tarihinde Savunma Bakanlığı görevine getirildi.²⁵ 14 Nisan'da Adil Sefer başkanlığında kurulan yeni kabinede pozisyonunu koruyan 4 bakandan birisi olan Ali Habib, aynı zamanda Baas Partisi'nin Merkez Yürütme Komitesi'nin de üyesidir.

25. SANA, 3 Haziran 2009

FARUK EL-ŞARA

Başkan Yardımcısı, 73

1938 doğumlu olan Cumhurbaşkanı yardımcısı Faruk el-Şara 20 sene boyunca Suriye diplomasisine yön veren isimdir. Sünni bir Müslüman olan Şara Hafız Esad'a sadakati ile öne çıkmış ve Baas Partisi içinde hızla yükselmiştir. Şara 1984'ten 2006 Şubat'ında Beşar Asad kendisini Haddam'ın yerine Cumhurbaşkanı yardımcısı olarak atayana dek Dışişleri Bakanlığı görevini yürütmüştür. Dışişleri Bakanı olmadan önce Roma büyükelçiliği, Enformasyon Bakanlığı ve daha sonra Dışişleri Bakan Yardımcılığı görevlerini üstlenmiştir.²⁶

Özellikle İsrail ve ABD karşıtı sert eleştirileri ile bilinmektedir. İran-İrak Savaşı sırasında Suriye'nin İran'ı destekleyen politikasını savunduysa da Irak ile 1990'larda ilişkilerdeki soğukluğun giderilmesine ön ayak olmuştur. 1990'ların başında İsrail ile gizli görüşmeleri yürütmüş, daha sonra 2000'de ABD'de gerçekleştirilen barış görüşmelerinde Suriye delegasyonuna başkanlık etmiştir. Görüşmeler kesildiğinde Şara'nın, İsrail Golan Tepeleri'nden çekilmedikçe Suriye'nin görüşmelere yeniden başlamayacağı açıklaması hatırlanmaktadır. 2003 Irak Savaşı sırasında ABD, Suriye'nin "Irak yanlısı propagandasından dolayı Şara'yı sorumlu tutmuştur."²⁷ Mehlis Raporunun hazırlanmasında BM müfettişlerine yalan söylemekle suçlanmıştır.²⁸

Şara, iç politikaya çok müdahil olmamakla birlikte yine de etkili bir siyasi isimdir. Özellikle Dera'lı bir Sünni olması kendisini bu süreçte daha önemli hale getirmektedir. Dera'daki protestocuların oluşturduğu delegasyonla 12 Nisan'da bir araya gelen Şara, burada talepleri almış ve Beşar Esad'a ilemiştir.²⁹ 27 Nisan'da çoğu Dera'dan 200 Baas Partisi üyesinin istifasının ardından Faruk Şara'nın da izleyen günlerde rejimle ters düşebileceği yorumları yapılmıştır.³⁰

26. BBC, 3 Mart 2005.

27. BBC, 3 Mart 2005.

28. Ester Pan, "Syria's Leaders, CFR, 10 Mart 2006; <http://www.cfr.org/syria/syrias-leaders/p9085>.

29. Aljazeera (English), 13 Nisan 2011.

30. The Economist, 28 Nisan 2011.

BEHÇET SÜLEYMAN

Eski İstihbaratçı, 67

1944 doğumlu General Behçet Süleyman askeri istihbarat ve iç istihbarat başkanlıkları görevlerinde bulunmuş, Suriye'de istihbaratı elinde tutan Nusayri halkının üyelerinden biridir. 1980'lerde Hafız Esad'ın iktidarı ele geçirmeye çalışan kardeşi Rifat Esad'ın kıtasında görev almış ve Rifat Esad'ı desteklemiştir. Kendisini Beşar Esad döneminde daha önemli bir figür haline getiren ise Hafız Esad'ın halefinin kim olacağı tartışıldığı dönemde ağırlığını Beşar'dan yana koyması ve Hafız Esad'ın ölümünden birkaç saat sonra Beşar Esad'ı yerini alması için çağırın isim olmasıdır.³¹ İstihbaratın içindeki güçlü bir isim olarak Beşar Esad'a verdiği bu destek hayati olarak görülmüştür. Uzun yıllar askeri istihbaratın başında kalan Behçet Süleyman'a bağlı bu dönemde 251 istihbarat şubesinin bulunduğu hatırlanırsa Suriye siyasetinde sahip olduğu etki daha iyi anlaşılabilir. Bu durum kendisini Suriye siyasetinin en güçlü figürlerinden biri haline getirirken görevde bulunduğu dönemde rejimin sağ kolu olarak demokratik talepler karşısında entelektüeller, yazarlar, sanatçılar ve örgütler üzerinde büyük bir baskı oluşturmuştur.³²

Süleyman'ın adı, Hariri suikastının soruşturulduğu Mehlis raporunda Mahir Esad, Asif Şevket, Hasan Halil, Rüstem Gazale'nin yanı sıra şüpheliler arasında geçmiştir. Suriye'nin Lübnan'dan çekilmesinin ardından Baas Partisi'nin 2005 yılında gerçekleştirilen kongresi ile yapılan istihbarat teşkilatındaki yeniden yapılanma ile birlikte Behçet Süleyman 1998'de Hafız Esad tarafından atandığı İç İstihbarat Servisi başkanlığı görevinden alınmış ve yerine Gen. Fuad Nasıf Hayırbek getirilmiştir.³³

Behçet Süleyman Suriye ile İsrail arasında Türkiye'nin arabuluculuğunda yürütülen barış

31. BBC, 3 Mart 2005.

32. Sobhi Hadid "What kind of change from within does, Washington want in Syria?," *World People*, 15 Mart 2006, <http://word.world-citizenship.org/wp-archive/400>

33. BBC, 29 Nisan 2011

*görüşmelerinin kesilmesinin ardından görüşmelerin Ürdün'de sürdürüleceğinin gündeme geldiği 2009'da Beşar Esad tarafından Suriye'nin Amman büyükelçiliğine atanmıştır.*³⁴

Behçet Süleyman'ın Haydar ve Mecit adında iki oğlu vardır. Mecit Süleyman, Beşar Esad'ın 2001 yılında bağımsız gazeteler üzerinde yasağı kaldırıp, yerine oldukça ağır sınırlamalar için bir basın kanunu çıkarmasının ardından yayın hayatına başlayan iki özel gazeteden birinin sahibidir ki diğeri de kuzeni Rami Mahluf'a aittir.³⁵ İngilizce ve Arapça yayın yapan Baladna gazetesinin yanı sıra sahip olduğu United Group³⁶ bünyesinde çeşitli dergiler çıkaran Mecit Süleyman medyayı kontrol eden en önemli isimlerden biri olarak gösterilmektedir.³⁷

34. *CNN Türk*, 7 Mayıs 2009.

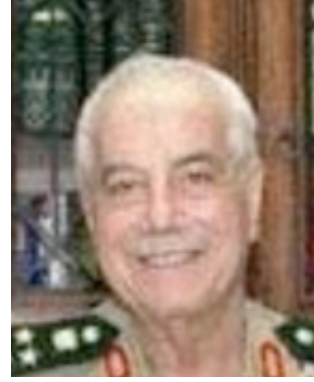
35. *Aljazeera (English)*, 16 Temmuz 2010.

36. United Group web sitesi için bkz; <http://www.ug.com.sy/chairman-letter.html>

37. "Human Rights in Syria during Bashar al-Asad's First Ten Years in Power," Human Rights Watch, 16 Temmuz 2010; http://www.hrw.org/en/node/91580/section/4#_ftn32.

MUSTAFA ABDÜLKADİR TALAS

Eski Savunma Bakanı, 79

1932 yılında Humus yakınlarındaki Al-Rastan'da doğan Başbakan eski yardımcısı Mustafa Talas, Esad ailesinin yakın çevresindeki birkaç Sünni isimden biridir. 1952'de girdiği Humus Askeri Akademisi'nde Hafız Esad ile tanışmış, 1963'te Baas Partisi'nin iktidara gelmesi ile darbeye rol almamasına karşın Esad'ın yardımı ile Baas Askeri Komitesi'nde yer edinmiştir. 1966 Şubat'ında Hafız Esad ve Salah Cedit'in gerçekleştirdiği Nusayrilerin iktidarı ele geçirdiği darbe sonrasında etkinliği artmıştır. 1967 Savaşı sonrasında Cedit ile Esad arasındaki çıkan anlaşmazlık sonrasında Esad tarafından 1968'de Cedit'e bağlı Ahmed Suveydani yerine Genelkurmay Başkanlığına atanmış ve ayrıca Savunma Bakanlığı yardımcılığına getirilmiştir.³⁸

1971'de Kara Eylül sonrasında Ürdün Kralı Hüseyin ile FKÖ lideri Yaser Arafat arasındaki görüşmelere başkanlık etmiştir. 1972'de Savunma Bakanı, Suriye Ordusu Başkomutan yardımcısı ve Askeri İlişkilerden sorumlu Başbakan yardımcısı olarak atanması ile ülkenin en etkili isimlerinden biri haline gelmiştir. 1984'te Hafız Esad'ın kardeşi Rifat Esad tarafından yürütülen darbe girişiminin bastırılmasına yardımcı olmuştur. 30 sene boyunca Savunma Bakanlığı görevini yürüten Talas'ın hızlı yükselişi Hafız Esad'a olan yakınlığı kadar, Esad'ın bütün kilit pozisyonlara Nusayrileri getirmesinin Sünni çoğunluk içinde yarattığı tepkiyi yumuşatma çabası olarak görülmüştür.³⁹

Bir Sünni olarak kendisine Şam'ın Sünni eliti içinde yer edinen Talas, Halep'in aristokrat sınıfından gelen eşi Lamia el-Cebiri sayesinde bu pozisyonun sağlama olarak, sosyal ha-

38. "Lt. Gen. Mustafa Tlass," *Middle East Intelligence Bulletin*, Vol 2, No 2, 1 Temmuz 2000, http://www.meforum.org/meib/articles/0007_sd2.htm

39. *BBC*, 3 Mart 2005;

yatta da önemli bir figür haline gelmiştir. 1990'lar boyunca etkisini koruyan Talas bunu Hafız Esad'ın ölümünden sonra da devam ettirmeyi başarmıştır. Esad'ın ölümü sonrasında Beşar'ın pozisyonunu sağlamlaştırmasına yardımcı olmuş ve en yakın yardımcılarında biri haline gelmiştir. 72 yaşına geldiği 2002'de Savunma Bakanlığında emekli olması gerekirken Beşar tarafından emekliliği iki yıl ertelenmiştir.⁴⁰ Savunma Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı görevini bugün yürütmemekle birlikte Beşar Esad'a çok yakın ve çok etkili bir isimlerden biridir.⁴¹ Mustafa Talas'ın Dar el-Talas isimli bir yayınevi ve askerlikten, edebiyata ve anılarına kadar pek çok konuda kitabı bulunmaktadır.

Talas'ın her iki oğlu da Suriye'de önemli isimlerdir. İki oğlundan büyük olan ve Paris'te eğitim alan Firas ve bugün Suriye'nin şeker tekelini elinde tutan en büyük gıda tüccarlarından biridir.⁴² Askeri bir kariyer izleyen diğer oğlu Menaf ise araba kazası sonucunda ölen ve Hafız Esad'ın yerini alması beklenen Basil Esad'ın en yakın arkadaşlarından biri olmuş daha sonra Beşar Esad'la benzer bir dostluk kurmuş ve sağ kolu haline gelmiştir.⁴³

---

40. *BBC News*, 22 Eylül 2003.

41. *BBC News*, 3 Mart 2005.

42. *The Economist*, 28 Nisan 2011.

43. "Lt. Gen. Mustafa Tlass," *Middle East Intelligence Bulletin*, Vol 2, No 2, 1 Temmuz 2000, http://www.meforum.org/meib/articles/0007_sd2.htm.

VELİD MUALLEM

Dışişleri Bakanı, 60

1941 yılında doğan Dışişleri Bakanı Velid Muallem, özellikle İsrail ile gerçekleştirilen barış görüşmeleri ile tanınmış tecrübeli bir diplomattır. İlk olarak 1991'de Madrid Konferansı'nda Suriye adına görüşmeleri yürüten heyette yer almış, 1994'ten 2000'de tamamen kesilene kadar ise İsrail ile gerçekleştirilen görüşmelerde Suriye heyetlerine başkanlık etmiştir. İsrailileri barış görüşmelerinde zorlayan tavrı ve diplomatik yeteneği ile dikkat çekmiştir. Velid Muallem, 1990-1999 yılları arasında Suriye'nin Washington Büyükelçisi olarak görev yapmış ardından 2000 yılında Dışişleri Bakan yardımcılığı görevine getirilmiştir.

Lübnan Başbakanı Refik Hariri'nin ölümü sonrasında 2005 yılında Lübnan ilişkilerin yürütülmesi sürecinden sorumlu olmuş ve bu önemli görevin ardından 11 Şubat 2006'da Faruk el-Şara'nın Cumhurbaşkanlığı yardımcılığına getirildiği kabine değişikliği sırasında Dışişleri Bakanı olarak atanmıştır.⁴⁴

Dış politikadaki tecrübesi ve Beşar Esad'ın çevresindeki yakın isimlerden biri olarak dikkat çekmesine karşın Velid Muallem'in hem daha çok Esad'ın kararları doğrultusunda şekillenen Suriye dış politikası üzerinde hem de iç siyasetteki etkisi son derece sınırlıdır. Protestolar sürecinde dış basında daha çok yer alan Muallem, Suriye'de yaşananları rejimi yıkmak isteyen unsurların protestocuların içine sızmalarına ve polise ateş açmalarına bağlamış, protestocuları ülkeyi şiddet ve kaosa sürüklemekle suçlayarak Esad yönetiminin politikasını savunmuştur.⁴⁵ Siyasi bir figür olarak gücü sınırlı olan Muallem, doğrudan protestoların hedefindeki isimlerden değildir. Nitekim Esad'ın 14 Nisan 2011'de gerçekleştirdiği son kabine reformu sonrasında yerini koruyan nadir isimlerden biridir.⁴⁶

44. Ester Pan, "Syria's Leaders, *CFR*, 10 Mart 2006; <http://www.cfr.org/syria/syrias-leaders/p9085>; "Foreign and Expatriates Minister Walid al-Moallem," *SANA*, <http://sana.sy/eng/article/238.htm>

45. *Deutsche Welle*, 10 Nisan 2011; *Reuters*, 9 Nisan 2011.

46. *Reuters*, 14 Nisan 2011.

MUHALEFET

SURIYE MUHALEFETİ

Eski İktidar - Yeni Muhalefet	İslami	Liberal - Sol - Bağımsız	Kürt	Neoon
 Rifat Esad Abdulhalim Haddam	 Riad Şukfa Ali Beyanuni	 Heysem el-Menna Riad Seyf Heysem el-Malih Fida Horani Enes el-Abde Mişel Kilo Arif Delle Burhan Galyun Suheyr Atassi Riad el-Türk	 Habib İbrahim Fuad Aleyku Salah Bedrettin	 Ferid Gadri

RIFAT ESAD

Hafız Esad'ın Kardeşi

1937 doğumlu Rifat Esad, Hafız Esad'ın küçük kardeşi ve şu anki başkan Beşar Esad'ın amcasıdır. Uzun yıllar Suriye'yi yönetme arzusuyla çaba göstermesine rağmen bir sonuç elde edememiştir. Orduya girdikten sonra 1970'lerde kendisine ait bölümü elit bir askeri güç haline getirdi. Bu askeri gücü Rifat Esad 1982 yılındaki Hama katliamında kullandı ve bu sebeple kendisine "Hama kasabı" denildi. 1983 yılında Hafız Esad'ın kalp krizi geçirmesini fırsat bilen Rifat, askeri ihtilal denemesi yaptı. Ancak başarısız oldu ve Hafız görevinin başına dönünce elindeki askeri yetkileri alıp Rifat Esad'ı üç başkan yardımcısından biri yaptı.⁴⁷ Bir kez daha gücünü artırmak için girişimde bulunan Rifat Esad, bu sefer uzun bir süreliğine "diplomatik gezilere", bir bakıma "sürgüne" gönderildi. Hafız Esad'ın ölümünün ardından kendisini başkan adayı olarak ilan eden Rifat Esad, mevcut Beşar Esad yönetimi tarafından her zaman bir tehdit olarak algılanmaktadır.⁴⁸ Halen Londra'da yaşayan Rifat Esad'ın Suudi Arabistan'la da yakın ilişkileri vardır; bir örnek olarak Suudi Kralı Abdullah'ın, Rifat'ın eşinin kız kardeşi ile evli olması gösterilebilir.⁴⁹ Bazı kişilerce Hariri suikastının arkasındaki isimlerden biri olarak nitelendirilen Rifat Esad'ın ismi, Mehlis Raporu'nda geçmemektedir. Esad son dönemde Suriye'de serbest seçimlerin yapılması ve rejimin demokratik adımlar atmaktan başka çaresi olmadığı konusunda görüşlerini dile getirmektedir.

Rifat Esad'ın oğlu Sümer de özellikle Londra merkezli Arab News Network (ANN) üzerinden 1990'lı yıllardan beri Hafız Esad'a karşı muhalefet yürütmekteydi. Sümer Esad, Beşar Esad rejimine doğrudan tehdit olarak görülmesi de takip edilen muhalif unsurlar arasında sayılmaktadır.

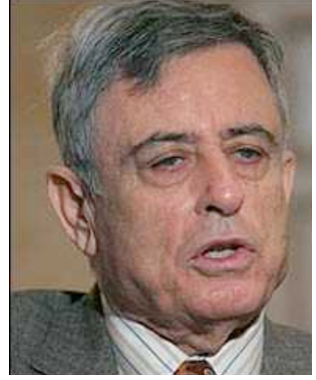
47. *BBC News*, 12 Haziran 2000.

48. Esther Pan, "Syria's leaders", <http://www.cfr.org/syria/syrias-leaders/p9085>.

49. "Saudi King prays with Rif'at al-Asad in Mecca", *Syria Comment*, 12 Ekim 2007, <http://www.joshualandis.com/blog/?p=424>.

ABDÜLHALİM HADDAM

Eski Başkan Yardımcısı, 79

1932 doğumlu eski başkan yardımcısıdır. Kendisi Sünni kökenli olan Haddam'ın eşi ise Nusayri kökenlidir. 1970-1984 yılları arasında Dışişleri Bakanı olarak, 1984-2005 yılları arasında ise başkan yardımcısı olarak görev yaptı. Haddam, Hafız Esad'ın okul yıllarından arkadaşıydı ve onun sağ kolu olarak uzun yıllar liderin arkasındaki gölge güç olarak nitelendirilen önemli bir isimdi.⁵⁰ Hafız Esad'ın 1990 yılında ölmesinin ardından kısa bir süreliğine geçici olarak başkanlık görevini de yürüten Haddam, Beşar Esad'ın başkanlığının önünü açan düzenlemeleri yaptıktan sonra koltuğu ona devretti.⁵¹ Baas Partisi'nin kuruluşundan beri önemli mevkilerinde yer alan ve uzun yıllar rejime en üst düzeyde hizmet eden Haddam'ın, Baas rejimini her halükarda savunan bir kişi olduğu bilinmektedir. Hatta çoğu kez rejimi tehdit eden unsurlar gündeme geldiğinde "devletin istikrarına" ve "İsrail ve diğer yabancı unsurların düşmanca planlarına" vurgu yaptığı ifade edilmektedir.⁵²

Abdülhalim Haddam, 1984 yılında başkan yardımcısı olarak göreve başladı ve Suriye'nin Lübnan'da 1982-2002 arasındaki hâkimiyetinde dönemin Lübnan yöneticisi Gazi Kenan ile birlikte çalıştı. Bu süreçte hem Hafız Esad hem de Refik Hariri ile yakın ilişkiler edindi. Aynı zaman dilimi içinde Lübnan'daki fiili durumdan büyük şahsi çıkarlar sağladığı yönünde iddialar ortaya atıldı. Refik Hariri suikastından Şam yönetimini suçlu tutan Mehlis Raporunun (2005) ardından Haddam, Beşar Esad'ın bu işten sorumlu olduğu yönünde açıklamalar yaptı ve Haziran 2005'te görevine son verilerek yönetim tarafından sürgüne gönderildi.⁵³

50. Eyal Zisser, *Commanding Syria*, London: I. B. Tauris, 2007, p. vi.x

51. Garry C. Gambill, "Dossier: Abdul Halim Haddam", *Mideast Monitor*, Vol.1, Sayı.1, Şubat 2006, http://www.mideastmonitor.org/issues/0602/0602_6.htm; Eyal Zisser, *Commanding Syria*, p. 206.

52. *BBC News*, 3 Mart 2005.

53. "Syria's leaders", Esther Pan, <http://www.cfr.org/syria/syrias-leaders/p9085>.

Paris'e yerleşen Haddam uzun seneler Hariri ailesinin şehirdeki lüks malikanesinde misafir edildi. Artık muhalefet kanadına geçen Haddam, Mart 2006'da İhvan ile birlikte Milli Selamet Cephesi'ni kurduklarını açıkladı.⁵⁴51 Rejimi en iyi bilen isimlerden olan Haddam'ın muhalefete geçişi Baas rejiminde önceleri ciddi bir endişe kaynağı oldu. Ancak 2008 yılına gelindiğinde Beşar Esad'ın etkinliğini ortaya koyması ve uzun seneler Suriye rejiminin köşetaşlarından birisi olan Haddam'a Suriyeli muhaliflerin süpheyle yaklaşması, Haddam'ın güçlü bir muhalefet ortaya koyamamasında önemli rol oynadı. Suriye'deki nüfuz alanının daralmasıyla birlikte Hariri ailesi ile aralarındaki yakın ilişki çatırdamaya başladı.⁵⁵

54. Tony Bardan, "Divided They Stand: The Syrian Opposition", *Mideast Monitor*, Vol., No.3, Eylül-Ekim 2006, http://www.mideastmonitor.org/issues/0609/0609_3.htm.

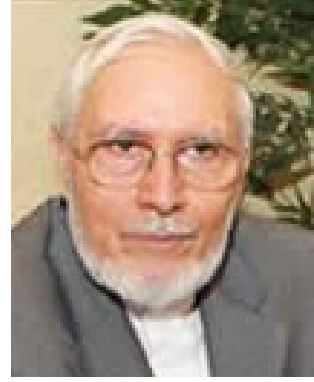
55. Al-Intikad, 16 Nisan 2010

MUHAMMED RİYAD ŞUKFA

Suriye Müslüman Kardeşleri Genel

Sekreteri, 67

Ağustos 2010'da, Şura Meclisi tarafından Suriye Müslüman Kardeşler Teşkilatı Genel Sekreterliği görevine seçilen Muhammed Riyad Şukfa, 1944 Hama doğumludur. Aynı zamanda bir inşaat mühendisi olan Şukfa, 1980'li yıllarda Suriye rejimine karşı verilen askeri mücadelede önemli roller oynamıştır.⁵⁶ Müslüman Kardeşler üyesi olmanın idamla yargılanmayı gerektirdiği Suriye Ceza Kanunu'nun 49. Maddesi sebebiyle 26 yıl Irak'ta sürgün hayatı yaşayan Şukfa, 2003 yılındaki Amerikan işgali sürecinde, aracının içinde suikaste uğramış ancak hayatta kalmayı başarmıştır. Irak'tan Yemen'e geçen ve bir süre sonra da Suudi Arabistan'a giden Şukfa, halen bu ülkede sürgünde bulunmaktadır.⁵⁷

Şu anki görevine seçildikten sonra yaptığı açıklamada Şukfa, Suriye yönetiminden siyasi düzenle ilgili reform beklediklerini ve bu doğrultuda parti kurma hedeflerinin olduğunu anlattı.⁵⁸ Suriye'de Müslüman Kardeşler mensuplarının siyaset yapmaları hala yasak ve İhvan mensubu olarak yurtdışında yaşamak zorunda olan birçok kişi ülkeye dönme imkânından yoksun durumda. Şukfa, Suriye'de son günlerde yoğunlaşan rejim karşıtı gösterileri desteklediklerini, ancak amaçlarının salt rejimi devirmek olmadığını, genel anlamda özgür bir Suriye görmek istediklerini ifade etmektedir.⁵⁹

Son günlerde Suriye'de dökülen kandan Beşar Esad rejiminin sorumlu olduğunu savunan Şukfa, kendilerine eğer bir ülkeyi model alacaklarda bu ülkenin İran değil Türkiye olduğunu söyledi.⁶⁰

56. Aron Lund, "The Syria Muslim Brotherhood: Leadership transition from Bayanouni to Shaqfa", *Syria Comment*, 21 Ağustos 2010, <http://www.joshualandis.com/blog/?p=7037>.

57. "İhvan Esad rejimine barış elini uzattı", *Dünya Bülteni*, 16 Ekim 2010, <http://dunyabulteni.net/index.php?aType=haber&ArticleID=132796&q=suriye+m%C3%BCsl%C3%BCman+karde%C5%9Fler>.

58. "Syria's MB Controller: Many Concessions have been made for reconciliation with the Regime", *ikhwanweb*, <http://www.ikhwanserver2.com/article.php?id=27887&ref=search.php>.

59. *Reuters*, 11 Nisan 2011

60. "Suriye İhvanı: Esad'ın vaatleri birer yalan", *Dünya Bülteni*, 1 Nisan 2011, <http://dunyabulteni.net/index.php?aType=haber&ArticleID=153821&q=suriye+m%C3%BCsl%C3%BCman+karde%C5%9Fler>.

ALİ BEYANUNİ

Suriye Müslüman Kardeşleri Eski Genel Sekreteri

Suriye Müslüman Kardeşler Teşkilatı Genel Sekreteri olarak 1996'dan Ağustos 2010'a kadar görev yapan Beyanuni, Müslüman Kardeşler ile ortaokul yıllarında tanıştı. Bir süre hapiste kalan Beyanuni, 1979 yılında Suriye'den ayrılıp Ürdün'de ikamet etmeye başladı, ancak bir süre sonra bu ülkeyi de terk etmek zorunda kaldı. İngiltere'nin siyasi mülteci olarak 2005 yılında kabul etmesiyle bu ülkeye giden Beyanuni, halen Londra'da sürgünde yaşamaktadır, ancak çeşitli iletişim kanalları vesilesiyle ülkede ciddi bir etkinliğe sahiptir.⁶¹ Hafız Esad döneminde yoğun baskı altında kalan Suriye İhvanı, Hama dâhil birçok katliama maruz kalmasına rağmen hala ülkedeki en güçlü muhalif grup olarak kabul edilmektedir.

2005 yılında Suriye muhalefetinin seküler gruplarıyla birlikte "Şam Deklarasyonu"⁶² olarak nitelendirilen bildiriye imza atan Beyanuni, 2006 yılında ise eski başkan yardımcısı Abdülhalim Haddam ile birlikte Baas Partisi'ne karşı Milli Selamet Cephesi'ni kurdu. Her iki siyasi bileşimin de temel argümanı Suriye'de çoğulcu ve serbest seçimlerin yapılabilmesi üzerinedir.⁶³

Avukat olan Ali Beyanuni, 1996 ve 2002 yıllarından sonra 2006 yılında üçüncü kez 4 yıllığına Suriye İhvanı'nın genel sekreteri olarak seçildi.⁶⁴ 2010 Ağustos ayında görevini Muhammed Riyad Şukfa'ya devretti. Beşar Esad'dan umutlu olduklarını ifade eden ama

61. "Syria's leaders", Esther Pan, <http://www.cfr.org/syria/syrias-leaders/p9085>.

62. Detaylı bilgi için bkz. The Damascus Declaration for National Democratic Change, <http://www.nidaasyria.org/en/home>

63. Garry C. Gambill, "Dossier: The Syrian Muslim Brotherhood", *Mideast Monitor*, Vol.1, Sayı.2, Nisan/Mayıs 2006, http://www.mideastmonitor.org/issues/0604/0604_2.htm.

64. "Syria: Bayanoni Reelected MB Chairman with Majority", <http://www.ikhwanweb.com/article.php?id=3634>.

sonuçta onun babası Hafız Esad'dan çok da farklı bir yol izlemediği yönünde eleştiriler yapan⁶⁵ Beyanuni, üç temel taleplerinin olduğunu dile getirmektedir: Tutuklu bulunan binlerce İhvan üyesinin serbest bırakılması, sürgündeki kişilerin ülkeye dönmelerine izin verilmesi ve İhvan'ın siyaset yapma yasağının kaldırılması.⁶⁶

---

65. "Beyanuni: Suriye'de değişen bir şey yok!", <http://www.timeturk.com/tr/2010/04/12/beyanuni-suriye-de-degis-en-bir-sey-yok.html>.

66. Garry C. Gambill, "Dossier: The Syrian Muslim Brotherhood"; "Damascus, Brotherhood set to reconcile?," *The Daily Star*, 26 Mayıs 2005.

HEYSEM EL-MENNA

Akademisyen ve İnsan Hakları Aktivisti

Dr. Heysem el-Menna 1951 yılında Güney Suriye’de doğdu. Şam Üniversitesi’nin ardından Fransa’da uzun yıllar çeşitli üniversitelerde bulundu ve doktorasını Antropoloji alanında burada yaptı. Birçok uluslararası insan hakları kuruluşunda görev yaptı. Bunların arasında Suriye İnsan Hakları ve Demokratik Özgürlükler Komitesi, Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu, Arap İnsan Hakları Aktivistleri Komisyonu gibi kurumlar bulunmaktadır. Halen Arap İnsan Hakları Komisyonu Sözcüsü olarak görev yapmaktadır.⁶⁷

1992 yılında Human Rights Watch tarafından ödüllendirilen Menna, bir dönem Fransa’da da bulunduğu için yazınlarında Arapça ve İngilizce’nin yanında Fransızca’yı da kullanmaktadır. Heysem el-Menna’nın bu dillerde insan hakları üzerine birçok kitabı bulunmaktadır. Bu yönüyle Suriye’deki insan hakları savunucuları arasında entelektüel olarak önde gelen isimlerden biri olarak dikkat çekmektedir. İslam ve insan hakları, kadın hakları, demokrasi ve İslam gibi temel alanlarda çalışmalarına devam etmektedir. Heysem el-Menna, yakın zaman önce Guardian’da yayımlanan makalesinde Şam yönetiminin eski bildik yöntemlere başvurmaya devam ettiğini ve bu şekilde değişim iradesini gösteremeyeceğini ifade etti.⁶⁸ Heysem el-Menna halen Paris’te yaşamaktadır.

67. Heysem el-Menna ile ilgili detaylı bilgi için kendi kişisel web sayfasına bakılabilir; www.haythammanna.net.

68. Haytham Manna, “Syria must change or be changed”, *Guardian*, 31 Mart 2011.

RIAD SEYF

Riad Seif 1946 doğumludur. Ulusal Diyalog Forumunun kurucusu. Eski parlamenter ve işadamdır. 1994 ve 1998 yıllarında bağımsız olarak parlamentoda yer almıştır. İş alanı olarak uzun yıllar Adidas firmasının temsilciliğini yapmıştır.

İş dünyasına 1960'lı yıllarda gömlek üreterek başlamıştır. 1993 yılında Yeni Adidas Şirketi adı altında Adidas firmasının franchisingini alarak başlamıştır. Bu şekilde bir franchising Suriye'de bir ilktir. Hafız Esad'ın ölümünden sonra Seyf, "Suriye'nin siyasi sistemini nasıl açmalıyız"ı tartışmaya açmak için Suriyeli aydınları ve bağımsız figürlerin bir araya getirilmesine liderlik etmiştir. Aydınlardan oluşan grup her Çarşamba Seyf'in evinde toplanmaya başlamış ve nihayetinde bu grup Ulusal Diyalog Forumu'nu oluşturmuştur. Grubun tartışma konuları; "İnsan hakları, çoğulculuk, basın özgürlüğü ve sivil toplum inşası" gibi başlıkları içermektedir.

Seyf 2001 yılında Baas Partisi'ne karşı yeni bir parti kuracağını deklare etmiştir. Parti kuracağını deklare etmesinin yanı sıra Suriye'de yeni kurulacak GSM operatörlerinin tekelinin Hafız Esad'ın karısı Enissa Mahluf'un elinde olduğu gerekçesiyle muhalefeti yükseltmiştir. Seyf bu durumun büyük bir skandal olduğu ve Suriye'ye büyük zarar verdiği çağrılarında bulunmuştur. Seyf bununla da kalmamış bağımsız milletvekili olmasından dolayı bu durumu meclise taşımış ve konunun araştırılması gerektiğini dile getirmiş. Seyf'in yükselen muhalefeti neticesinde kurduğu Ulusal Diyalog Forum toplantılarının birinin ardından tutuklanmıştır. Seyf, "devleti reddetmek ve hukuk dışı yollardan anayasayı değiştirmek" suçundan yargılanmış ve 5 yıl hapse mahkûm edilmiştir. Bu süreç sonrasında Seyf gazetecilere, Muhaberat'ın kendisinin ve ailesinin yabancı diplomatlarla görüşmemesi konusunda tehditler aldığını söylemiştir.

Riyad Seyf'in başlattığı Ulusal Diyalog Forumu neticesinde Seyf'in yeni bir parti kurmaya kadar varan girişimlerine karşı rejimin tepkisi sert olmuştur. Seyf baskılara dayanamayarak milletvekilliğinden istifa etmiş ve Diyalog toplantılarının son bulduğunu duyurmuştur.

HEYSEM EL-MALİH

Avukat ve İnsan Hakları

Suriye'deki en önemli insan hakları savunucularından biri olan Heysem el-Malih, ilk kez 1951 yılında tutuklandı. 1963 yılında kurulan iktidar kendi yetkilerini alana kadar 10 yıl süreyle hâkim olarak görev yaptı. 1970'li yıllardaki sivil toplum alanındaki çalışmaları sebebiyle 1980 yılında yeniden tutuklandı ve 1987 yılına kadar cezaevinde kaldı.⁶⁹

7 Mayıs 2001 tarihinde kurulan Suriye İnsan Hakları Derneği'nin başkanı seçildi. Çalışmaları sebebiyle 2002 yılında "Yılın En İyi İnsan Hakları Savunucusu" ödülünü kazandı. 2004 yılında, Almanya'da yaptığı bir konuşmadan dolayı Suriye'ye döndüğünde kendisine seyahat yasağı getirildi. 14 Ekim 2009 tarihinde yönetimi eleştirdiği gerekçesiyle 78 yaşında iken tutuklandı, 4 Temmuz 2010 tarihinde 3 yıl hapis cezasına çarptırıldı ve ülkedeki en yaşlı tutuklu olarak tanındı.⁷⁰ Suriye'de 80 yaşındaki bir insan hakları savunucusunun hapiste bulunması uluslararası arenada da karşılık buldu ve 16 Nisan 2010 günü, birçok uluslararası insan hakları kuruluşu başkan Beşar Esad'a Heysem el-Malih için bir mektup gönderdiler.⁷¹ Cezaevinde başlattıkları açlık grevi sonucunda ancak geçtiğimiz Mart ayı sonlarında serbest bırakılan⁷² el-Malih, tutuklanmadan önce Suriye İnsan Hakları Derneği Başkanı idi. Şu anda Şam'da yaşayan Malih'in ülke dışına çıkmasına izin verilmemektedir.

69. Heysem Malih ile ilgili detaylı bilgiye Heysem Malih Vakfı'nın web sitesinden ulaşılabilir, bkz. www.haithammalehfoundation.org.

70. "Protest action in front of Syrian consulate and letter to President beshar Assad", www.nidaasyria.org/en.

71. "Open Letter to Bashar Al Assad regarding Haitham Al Maleh", 16 Nisan 2010, http://haithammalehfoundation.org/index.php?option=com_content&view=article&id=44&Itemid=53.

72. Carsten Wieland, "Asad's lost chance", 13 Nisan 2011, *MERIP Middle East Research and Information Project*, <http://www.merip.org/mero/mero041311>.

FİDA HORANİ

**Şam Deklarasyonu Ulusal Konseyi
Başkanı**

Fida Horani, Baas Partisi'nin önemli figürlerinden olan Ekrem Harrani'nin kızıdır ve aynı zamanda Şam Deklarasyonu Ulusal Konseyi Başkanı'dır. Hamalı olan Horani, daha önce Arap Ulusal Kongresi'nde de genel sekreter olarak görev yaptı. Horani'nin bu göreve seçilmesi, Suriye'deki kadınların ve kadın haklarının durumu açısından önemli bir adım oldu. 16 Aralık 2007 tarihinde Horani, başkan seçildiği Şam Deklarasyonu'nun ilk toplantısından sonra tutuklandı; Filistinli olan kocası da kısa bir süre sonra tutuklandı ve Suriye'de oturma izni iptal edildi.⁷³

Şam Deklarasyonu'nu imzalayan 12 aktivist, Ekim 2008'de devlete zarar vermek suçundan 30 ay hapis cezasına çarptırıldı. 1996'dan beri kanser teşhisiyle tedavi gören Horani de hapis cezasına çarptırılan muhaliflerden birisiydi, ancak Haziran 2010'da serbest bırakıldı.⁷⁴

73. Bkz. <http://www.nidaasyria.org/en/members/people/11>.

74. "What are US tech firms doing in Damas? NeoCon dreams of regime change", *Syria Comment*, 19 Haziran 2010, <http://www.joshualandis.com/blog/?p=6690>.

MİŞEL KİLO

Gazeteci-Aktivist, 71

1940 yılında Lazkiye’de Hıristiyan bir aileye mensup olarak dünyaya gelen Mişel Kilo, 1980’li yıllarda Hafız Esad rejimi tarafından tutuklanan ilk gazetecilerdendir. 1980’lerde tutuklanmasının ardından bir süre Fransa’da yaşamak zorunda kalmıştır.⁷⁵ Suriye Gazetecilik ve Gazetecileri Savunma için Özgürlük Merkezi adı altında örgütlenmiş sivil toplum kuruluşunun direktörüdür.⁷⁶ Sivil Toplumun Canlanışı ve Şam Deklarasyonu Komitesi’nin aktif üyesidir. Şam Baharı’nın en göze çarpan aktivitelerine katılmıştır.⁷⁷ Eğitimini Lazkiye’de tamamladıktan sonra Kültür Bakanlığı’nda çalışmaya başladı. Gazetecilik faaliyetlerine devam eden Kilo’nun, El-Hayat, El-Safir, El-Kuda, El-Arabi ve El-İttihad gibi gazete ve dergilerde yazıları yayınlanmıştır. Kendisinin tercüme ettiği birçok kitap bulunmaktadır.⁷⁸ Geçimini gazetecilikten sağlayan Kilo’nun bir dönem Batı Almanya’da eğitim görmüş olması daha çok Alman meslektaşlarıyla iletişim kurmasına neden olmuştur. Bu nedenle Kilo’nun çalışmaları ağırlıklı olarak Alman kaynaklarda referans bulmaktadır.⁷⁹

Mişel Kilo Eylül 2000’de yazarlar, düşünürler, sanatçılar, profesörler, avukatlar ve gazetecilerden oluşan 99 aydınının reform taleplerini içeren bildirisini; Ocak 2001’de yayınlanan ve ilkinin devamı niteliğinde olan 1000’ler Bildirisi’nin hazırlanmasında kilit rol oynadı.⁸⁰ Bu iki bildiriyle muhalefet, sıkıyönetim uygulamalarının kaldırılması, siyasi tutuklulara af çıkarılması, toplantı, basın ve ifade özgürlüğünün sağlanması ve sivil özgürlüklerin

75. Reporters Without Borders, 14 Nisan 2011

76. Committee to Protect Journalists, 26 Mayıs 2009

77. PEN International, 27 Mayıs 2009

78. International Freedom of Expression Exchange, 25 Mayıs 2009

79. Joshua.M.Landis, Syria Blog, 5 Mayıs 2006

80. Middle East Quarterly Winter, 2005, s. 61-70

geniştirilmesi taleplerini dile getirdi. İkinci bildiri de bir öncekine ek olarak çok partili hayata geçiş ve demokratik seçimlerin uluslararası bir kuruluşun denetiminde yapılması gibi talepler dile getirildi. Kilo Ekim 2005'teki Şam Deklarasyonu'nun yayınlanmasında özellikle de Müslüman Kardeşler'in deklarasyonun bir parçası olmasında da çok önemli rol oynadı. Kilo'nun isminin öne çıktığı bu bildiri öncekilerden farklı olarak açık açık Esad rejimini, 'otoriter ve totaliter' olarak itham ediyor ve 'barışçıl, uyuma dayalı, diyalog üzerine ve herkesin birbirini tanıdığı' reform talebinde bulunuyordu.⁸¹ Şam Deklarasyonu'nun yayınlanmasından sonra Mayıs 2006'da tutuklanan Mişel Kilo, 3 sene sonra Mayıs 2009 yılında serbest bırakıldı.

Kilo, Suriye'deki olayların başlamasından itibaren Lübnan'ın El-Sefir gazetesindeki yazılarında ülkedeki sorunların giderilmesi için siyasi bir çözümün gerekliliğine ve rejim değişikliğinden ziyade daha önce yayınlanan bildirimlerde de ifade edildiği gibi gerekli reformların yapılmasına vurgu yapmakta.⁸²

---

81. Syria Monitor, 1 Kasım 2005

82. El-Sefir, 16 Nisan 2011

RİYAD EL-TURK

Eski Komünist Parti Lideri

Riyad el-Turk, Suriye'deki Komünist Parti'nin lideridir ve zaman zaman Suriye'nin Mandela'sı olarak⁸³, bazen de "Suriye muhalefetinin yaşlı adamı" olarak⁸⁴ nitelendirilmektedir. 1970'li yılların başında bölünen Suriye komünist hareketinde ayrı bir fraksiyon olarak Suriye Komünist Partisi-Politik Büro'yu kurdu. 1980 yılında tutuklanarak 18 yıl hücrede hapis yattı. 30 Mayıs 1998'de serbest bırakılan el-Turk⁸⁵, Suriye'de rejim karşısında genel olarak İslamcılar (Suriye İhvanı) ve seküler gruplar şeklinde ikiye bölünen muhalif kesim içinde, bu iki kanadın diyalog kurması gerektiğini savunan komünist liderlerden biridir.

Uluslararası arenada tanınan isimlerden biri olan el-Turk, Eylül 2001 ile Kasım 2002 arasında tutuklu kaldı. Zaman zaman kendi partisi içinde de Müslüman Kardeşler'i eleştirmemekle suçlanan Turk, muhalif grupların İhvan ile aynı masa etrafında buluşabilmesi hususunda epey çaba göstermiştir.⁸⁶ Bu ve benzeri çabaların sonucunda 2006 yılında Londra'da Şam Deklarasyonu imzalanmıştır. El-Turk de bu deklarasyonun üyelerinden biridir ve Şam yönetimini ciddi biçimde eleştiren önemli isimler arasında yer almaktadır.⁸⁷ Komünist hareketin ülkedeki en önemli ismi olan Türk, uzun seneler devam eden muhalefeti boyunca fikri alanda değişimler yaşamış ve liberal demokrasiye doğru bir kayış yaşamıştır.

83. "Suriye muhalefetinde kim kimdir?", <http://www.dunyabulteni.net/index.php?aType=haber&ArticleID=157181&q=suriye+muhalefeti>.

84. Robin Wright, *Dreams and Shadows, the Future of the Middle East*. New York: Penguin Press, 2008, p. 213.

85. *Washington Post*, 2 Mart 2008.

86. Tony Badran, "Divided They Stand: The Syrian Opposition", *Mideast Monitor*, Vol.1, No.3, Eylül-Ekim 2006, http://www.mideastmonitor.org/issues/0609/0609_3.htm.

87. "Emad Mekay, "Winds of change reach Syria", 8 Nisan 2011, <http://english.aljazeera.net>"

FERİD GADRI

Suriye Reform Partisi, 57

1954 Halep doğumlu olan Gadri, ailesiyle birlikte 8 yaşında Lübnan'a, 11 yaşında da ABD'ye göç etti. 1982 yılında ABD vatandaşı olan Ferid Gadri, 11 Eylül sonrasında Suriye rejimine karşı ABD'deki Suriyelileri bir araya getirmeyi amaçlayarak 2001 yılında Suriye Reform Partisi'ni⁸⁸ kurdu. Mart 2009'a kadar bu partinin genel başkanlığını yaptı. Sünni bir aileden gelen ve demokrasi yanlısı bir Sünni olduğunu ifade eden Gadri, kendisini seküler-liberal bir alternatif olarak sunmaktadır.⁸⁹ Görev süresi dolduktan sonra Suriye muhalifleri arasındaki etkinliğinin azaldığı iddia edilmektedir.

ABD'deki Yahudi lobisine yakınlığıyla bilinen ve birçok Yahudi yayın organında makalesi yer alan⁹⁰ Gadri, 2007 yılında İsrail Parlamentosu Knesset'te yaptığı bir konuşma sebebiyle resmen Suriye vatandaşlığından çıkarıldı.⁹¹ Gadri İsrail'e olan yakınlığını, Suriye ile İsrail arasında bir barışın mümkün olabileceğini göstermesi bakımından her fırsatta dile getirdiğini söylemektedir. Gadri aynı zamanda, ABD'deki önemli Yahudi kuruluşlarının başında gelen AIPAC üyesidir.⁹² Kendisine ait web sitesinden yayınlarına devam eden Gadri⁹³, Suriye'deki Baas rejiminin mutlaka devrilmesi gerektiğini savunan yazılarına⁹⁴ ve çalışmalarına devam etmektedir. Birçoğu yerli özelliğiyle ön plana çıkan Suriye muhalefetine aksine ABD ve İsrail lobisi yakın ilişkiler kuran ve Esad rejimini bu iki odağın retoriği ile eleştiren Gadri, muhalifler arasında birlikte hareket edeceği müteber ortaklar bulamamaktadır.

88. Parti ile ilgili detaylı bilgi için bkz. Reform Party of Syria, <http://www.reformsyria.org>.

89. "Political CV of Farid Ghadry", <http://www.reformsyria.org/farid-ghadry/political-cv-of-farid-ghadry-dp1>.

90. Bunlara bir örnek olarak bkz. Farid Ghadry, "From Hama to Hamas: Syria's Islamist Policies", *InFocus Quarterly*, The Jewish Policy Center, Bahar 2009, <http://www.jewishpolicycenter.org/830/from-hama-to-hamas-syrias-islamist-policies>.

91. "Assad revokes citizenship of politician who visited Knesset", *Haaretz*, 15 Eylül 2007.

92. Farid Ghadry, JPost Pedia, *Jerusalem Post*, http://newstopics.jpost.com/topic/Farid_Ghadry.

93. Bkz. www.ghadry.com.

94. Son dönemdeki yazılarına bir örnek olarak bkz. Farid Ghadry, "If Egypt falls, Syria must fall", 28 Ocak 2011, *Reuters*.

Tunus'ta başlayıp Mısır'a sıçrayan ve bütün Ortadoğu'yu saran isyan dalgasının son durağı Suriye oldu. İsyanın sıçradığı her yeni ülkede gelişmelere ve izleyen günlerdeki sürece ilişkin sağlıklı öngörülerde bulunabilmek için öncelikle o ülkenin tarihinden kültürüne, ekonomik ilişkilerinden uluslararası ilişkilerdeki yerine kapsamlı bir okuma yapmak gerekiyor. Bu bilgilere ulaşmak nispeten kolayken, asıl sorun güncel iç dengelerin takip edilmesinde yaşanıyor. Bu durum her şeyden önce, isyanların takip edilmeye çalışıldığı ülkelerde düne kadar yabancı olunan pek çok ismin gündemimize girmesiyle alakalıdır. Bu konuda medya aracılığı ile gelen bilgilerde sıklıkla çelişen ifadeler yer alabilmekte, kimi zaman ise önemli siyasi figürler göz ardı edilebilmekte. Bütün bu karışıklığın bir nebze önüne geçebilmek adına hem rejim yanlısı hem de muhalif önemli figürlerin geçmişlerini, konumlarını, güçlerini, etnik/dini kökenlerini içeren bilgilerin derli toplu olarak verilmesinin yararlı olacağı kanaatindeyiz. Ancak daha önemlisi ülke içi dengeleri takip edebilmek ve sağlıklı gelecek öngörülerinde bulunabilmek açısından da böyle bir çalışma derinlikli analizlere katkı sağlayacaktır.

Bu amaçla hazırladığımız *"SETA Kim Kimdir"* serisinin ilk ayağını Suriye oluşturuyor. Bu çalışmada rejim yanlısı ve muhalif tüm önemli isimler hakkında temel bilgilerin verilmesine dikkat edilmiştir. Elinizdeki çalışma Suriye siyasi hayatındaki tüm önemli figürler, konumları ve ilişkileri hakkında bilgi edinebileceğiniz temel bir rehber niteliğindedir.

SETA | SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI

Reşit Galip Cd. Hereke Sokak No: 10
GOP Çankaya 06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312.405 61 51 | Faks : +90 312.405 69 03
www.setav.org | info@setav.org

SETA | Washington D.C. Office

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite 1106
Washington, D.C., 20036
Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099
www.setadc.org | info@setadc.org